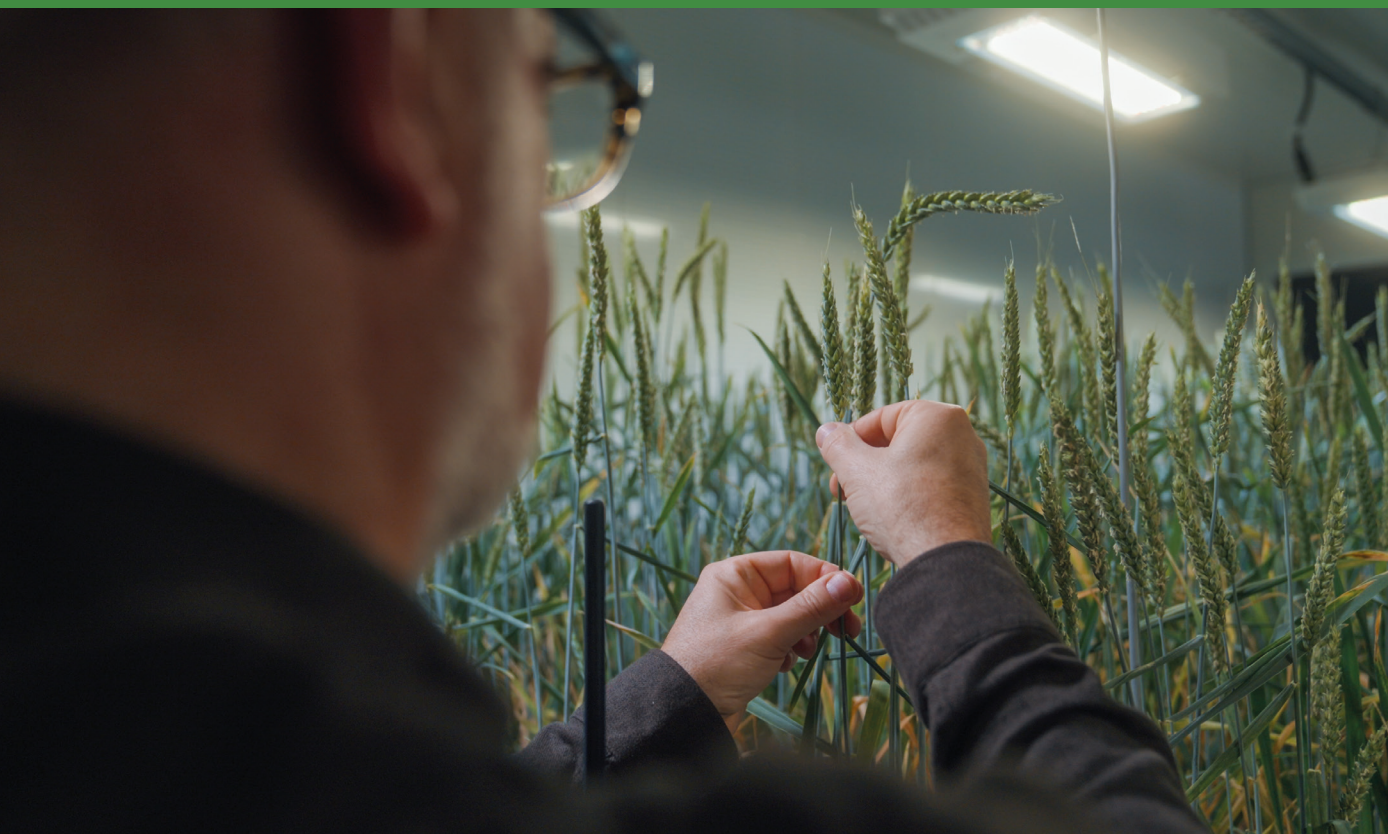

FRAMTIDENS JORDBRUK

Vägen mot ett klimatneutralt jordbruk 2050

Skördeåret

20
23

 Lantmännen

Hållbar odling enligt Lantmännen

En hållbar odling vilar på tre grundpelare – alla lika viktiga för att realisera Framtidens Jordbruk och möjliggöra omställningen till 2050.

Planeten – Att odlingen håller sig inom det resursutrymme som planeten långsiktigt kan tillhandahålla.

Produktivitet & Resurseffektivitet – Att odlingen är resurseffektiv och genererar hög avkastning i förhållande till insatta resurser och åkermarken som finns tillgänglig.

Plånboken – Att odlingen är lönsam för lantbrukaren samt prisvärd för den som köper råvaran.

Framtidens Jordbruk

Framtidens Jordbruk är Lantmännens vision och strategi för ett hållbart och lönsamt svenskt jordbruk. Vi kan nå ett klimatneutralt jordbruk senast 2050, samtidigt som skördarna ökar. Genom vårt långsiktiga arbete driver vi en hållbar utveckling i värdekedjan från jord till bord – och närmar oss vårt mål.

Lantmännen har identifierat elva kritiska områden inom växtodling, och elva kritiska områden inom kött- och mjölkproduktion som beskriver viktiga insatser längs hela värdekedjan. 2019 lanserade vi Framtidens Jordbruk och stakade ut vägen framåt och arbetar nu systematiskt för att ta stegen som krävs för en hållbar omställning av jordbruket. Varje år rapporterar vi utvecklingen i en årsbok som utgår från de fyra områden inom vilka vi driver utvecklingen framåt: Kunskap, Bevis, Erbjudande och Samverkan.

Kunskap

Vi utvecklar och fördjupar kunskapen om hur jordbruket kan bli mer lönsamt och hållbart.

Bevis

Vi testar och visar upp framtidens lösningar i praktiken på våra tre Framtidsgårdar.

Erbjudande

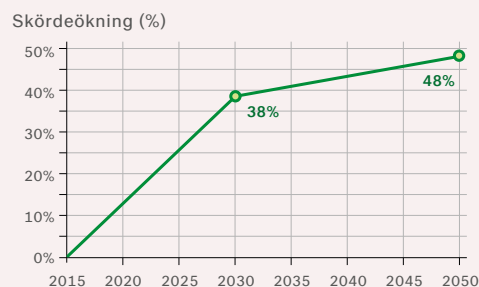
Utifrån vår kunskap tar vi fram konkreta erbjudanden till marknaden.

Samverkan

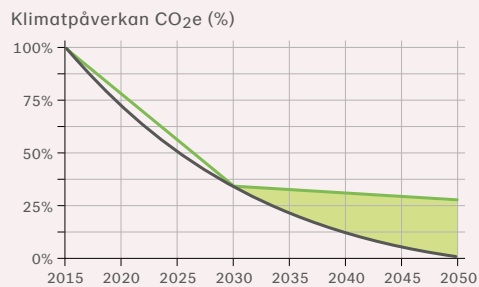
Tillsammans med andra aktörer möter vi utmaningarna och stänger innovationsgapet till 2050.

Potential för skördeökning

Figur 1. Potential för skördeökning 2015-2050, räknat per hektar höstvede.

Potential för minskad klimatpåverkan

Figur 2. Potential för att minska klimatpåverkan från odlingen, beräknat per ton höstvede, samt gap mot Parisavtalet.

● Potential för CO₂e minskning
● Minskningstakt för klimatpåverkan, enligt Parisavtalet
● Innovationsgap

Lantmännens målsättning är att skapa förutsättningar för en hållbar primärproduktion med halverad klimatpåverkan vart tionde år, för att nå klimatneutralitet 2050.

Stora framsteg trots motvind

Hösten 2023 återstår 26 skördar till ett klimatneutralt, hållbart och lönsamt jordbruk 2050, enligt Lantmännens vision Framtidens Jordbruk. Vi ser tillbaka på ett skördeår där Lantmännen fortsatt att ta viktiga steg framåt. Samtidigt präglades året av starkt växlande väderförhållanden som resulterat i en spannmålsskörd som är bland de sämsta på 30 år. Säsongen illustrerar de nya odlingsförhållanden vi kan förvänta oss i och med klimatförändringarna och belyser vikten av att fortsätta arbeta med klimatomställning och -anpassning.

Årets svaga skörd innebär också utmaningar för många av Lantmännens medlemmar, särskilt med tanke på att den ökade inflationen och stigande

marknadsräntor innebär att många lantbrukare redan befinner sig i en tuff ekonomisk situation. I det sammanhanget spelar Lantmännen och vår breda affärsportfölj en viktig roll – resultatet som genereras i våra verksamheter och portföljbolag kommer i slutändan medlemmarna till godo i form av utdelning. Till exempel i år, när spannmålsskörden inte möter kraven från livsmedelsindustrin, kan vi istället använda spannmålen till foder och energiproduktion i våra andra verksamheter. Trots årets utmaningar utvecklas vårt företag positivt och vi är optimistiska att kunna fortsätta stärka svenskt lantbruk.

Årets framsteg inom Framtidens Jordbruk är många. Vårt hållbara odlingsprogram

Klimat & Natur fortsätter att växa med nya partners, nya marknader och ökande volymer. Programmet har under året introducerat fossilfri gödsel som åtgärd, vilket möjliggör en fossilfri värdekedja för livsmedel – något vi är först i världen med för en storskalig livsmedelsproduktion. Parallellt med det långsiktiga arbetet för minskad klimatpåverkan är det viktigt att fokusera på mer kortsiktiga åtgärder för klimatanpassning. Det kommer att krävas stora investeringar i bevattning och dränering, och satsningar på växtförädling för mer tåliga grödor.

Vår nya växtförädlingsanläggning på Framtidsgården Svalöv har i år växlat upp till full kapacitet med högteknologisk utrustning och kompetens i världsklass.

I maj besökte EU:s CAP-direktörer Svalöv som en del av det svenska EU-ordförandeskapet. Vi visade upp teknik och metoder som kan göra odlingen i EU mer produktiv och hållbar, däribland precisionsodling och den tidigare nämnda växtförädlingen. Det var tydligt att Sverige och svenskt jordbruk ligger i framkant och kan inspirera andra länder inom EU. Framtidens Jordbruk är en kraftfull vision som är inom räckhåll, och Lantmännen fortsätter att accelerera arbetet för att skapa lönsamma affärer och ett livskraftigt lantbruk.

Magnus Kagevik
vd & koncernchef
Lantmännen

Forskning och utveckling

Lantmännens arbete för Framtidens Jordbruk är grundat i forskning och vetenskap. Vi utvecklar hela tiden vår kunskapsbas för att förstå vilka områden som behöver utvecklas ytterligare och vilka åtgärder som är mest effektiva och kan göra störst skillnad. Under skördeåret 2023 har Lantmännen investerat 430 miljoner kronor i forskning och utveckling.

+ Nytt samarbete för precisionsdoserad växtnäring

Företaget Dataväxt, delägt av Lantmännen, och växtnäringproducenten Yara har inlett ett samarbetsprojekt för precisionsgödsling under 2023. Syftet är att integrera Yaras gödselrekommendationer i Dataväxts plattform. På så sätt kan skräddarsydda råd utvecklas för användaren. Med precisionsdoserad växtnäring kan skörden öka och nå bättre kvalitet. Dessutom minskar växtnäringssläckaget vilket bidrar till att minska miljö- och klimatpåverkan från lantbruket.

→ Stiftelsen utlyser 25 miljoner till ny forskning

Under 2023 utlyste Lantmännens Forskningsstiftelse 25 miljoner kronor för praktisk tillämpbar forskning. Ett av projekten som fått medel under året undersöker om återvunnen fosfor, utfälld ur aska, kan fungera som foderråvara. På så sätt hoppas man kunna öka recirkuleringen av näringsämnen inom jordbruket. Ett annat projekt handlar om groningstester under stress för att utröna vilka faktorer som kan tänkas påverka grobarheten i havre. Med mer kunskap på området kan vi bidra till att öka produktiviteten för havre odlad i svenska förhållanden.

→ Forskningsprojekt ska minska lustgasavgång

Lustgas är en kraftfull växthusgas och det saknas idag kunskap om hur utsläppen kan minskas på ett effektivt sätt. Därför satsar Lantmännen på vidare forskning på området tillsammans med Göteborgs Universitet, SLU och Yara. Projektet syftar till att undersöka i vilken grad lustgasavgång från åkermark kan minimeras med hjälp av olika gödslingsstrategier och jordförbättrande tillsatser. Fältförsöken påbörjades under året och mätningar fortsätter fram till mars 2025.

”Det behövs betydande forskningssatsningar för att möjliggöra en klimatneutral livsmedelsproduktion och nå målen till 2050. Genom att implementera dagens kunskap kommer vi att komma en bit på vägen men inte ända fram. Därför är det helt avgörande att vi fortsatt kan öka vår kunskap och få fram nya produkter och arbetssätt.”

Mikael Åstrand
Forskning- & utvecklingschef
Lantmännen

↓ Finskt projekt ska öka kunskapen om kolinlagring

Lantmännen har inlett ett treårigt forskningssamarbete tillsammans med Meteorologiska institutet i Finland för att ta reda på vilka odlingsmetoder som är mest effektiva för att binda kol i marken. Sommaren 2023 gjordes de första mätningarna på Lantmännens gård Hauho i Finland, och nu kommer fem ytterligare gårdar runt om i landet att knytas till projektet. Studien, som finansieras av Lantmännens Forskningsstiftelse och våra finska affärsenheter, är den första i sitt slag i Norden, och kommer att bli ett viktigt forskningsbidrag för att öka kunskapen på området.

Våra forskningsrapporter

Sedan Framtidens Jordbruk lanserades 2019 har två kunskapsrapporter publicerats inom programmet. De analyserar, med utgångspunkt i forskning, hur viktiga värdekedjor för livsmedel kan bli klimatneutrala och samtidigt mer produktiva och lönsamma till 2050. Vi fortsätter att använda rapporterna som kunskapsbas och vägledning i utvecklingen av Framtidens Jordbruk.

↑ **Rapporten Framtidens Jordbruk: Växtodling** publicerades 2019 och var startskottet för Lantmännens vision om Framtidens Jordbruk. Rapporten presenterar Lantmännens beräkningar, analyser och slutsatser för hållbar och lönsam svensk växtodling. I arbetsgruppen ingick medarbetare från olika delar av Lantmännens verksamheter, våra medlemmar – svenska lantbrukare – samt en extern referensgrupp bestående av experter och forskare.

↑ **Rapporten Framtidens Jordbruk: Mjolk & Nötkött** publicerades 2021 och visar vägen mot en mer hållbar och konkurrenskraftig mjölk- och nötköttsproduktion, med minskade klimatutsläpp i linje med Parisavtalets mål. Djurhållning och växtodling är sammanlänkade system och rapporten syftar till att stärka synergier ytterligare, öka hållbarhet och stärka livsmedelsförsörjningen i Sverige. Rapporten bygger på ett samarbete mellan LRF, Arla, HKScan, Yara, DeLaval, Svenskt kött, Växa och Lantmännen.

FRAMTIDSGÅRDEN

BJERTORP | SVALÖV | VIKEN

På Lantmännens Framtidsgårdar testas och utvärderas nya odlingsmetoder, växtförädling, ny teknik och datainsamling för att förverkliga visionen om Framtidens Jordbruk. På gårdarna kan intressenter inom lantbruks- och livsmedelsbranschen mötas, inspireras och utbyta kunskap med varandra för att tillsammans skapa ett livskraftigt lantbruk.

Tillsammans ger våra Framtidsgårdar en bild av hur produktivitet, resurseffektivitet och miljöhänsyn kan utvecklas för att vi ska nå framtidens hållbara och lönsamma jordbruk. Här testar vi även forskning och teori i praktiken för att utveckla nya odlingsmetoder anpassade för nordiska förhållanden.

Under 2023 har verksamheten utvecklats på de tre Framtidsgårdarna, och fler besökare än någonsin har besökt dem för att se exempel från Framtidens Jordbruk i praktiken.

”Bjertorp lanserades år 2020 som den första av Lantmännens Framtidsgårdar. Vi gjorde det med ambitionen att visa upp den absoluta spjutspetsen inom lantbruket med hänsyn till produktivitet, lönsamhet och hållbarhet. Nu ser vi att Framtidsgårdarna får stor uppmärksamhet och allt fler besökare tar del av det vi har att erbjuda på plats. Det är en unik möjlighet att mötas och skapa intresse och samsyn kring möjligheterna inom svenskt lantbruk.”

Elisabeth Ringdahl
Divisionschef
Lantmännen Lantbruk

BJERTORP

FRAMTIDSGÅRDEN

På Framtidsgården Bjertorp bedrivs växtodling med utsädesproduktion och växtodlingsförsök. Här strävar vi efter att optimera odlingssystem, öka produktiviteten och minska klimatpåverkan. På gården använder vi den senaste tekniken för fältkörning och arbetar för att öka kolinlagringen och utveckla mullhalten i marken.

→ Jordhälsa och markpackning

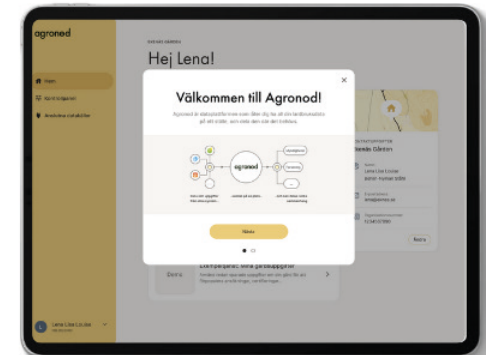
På Framtidsgården Bjertorp pågår flera forskningsprojekt med externa aktörer, bland annat ett projekt tillsammans med SLU som undersöker hur markpackning påverkar jordhälsan. Markpackning, som har negativa konsekvenser för växtproduktion, uppstår när tryckbelastningen från en lantbruksmaskin överstiger markens hållfasthet. Med hjälp av vattenhaltssensorer i marken mäts markens fuktighet och i kombination med information om jordarten kan markens hållfasthet beräknas. Resultaten kan ligga till grund för att välja rätt maskin vid rätt tillfälle och minimera risken för markpackning. Resultaten från projektet presenteras under 2025.

→ Mötesplats för lantbruks- och livsmedelssektorn

Framtidsgården Bjertorp välkomnar besökare som är intresserade av att se det senaste inom hållbar växtodling tillämpas i praktiken. Under året har arbetet med att utveckla lokaler och besöksprogram fortsatt. Över 650 besökare har i år fått ta del av nyheter inom Framtidens Jordbruk och Lantmännens odlingsprogrammet Klimat & Natur på Bjertorp.

650+
besökare

↑ Klimatberäkning på detaljnivå

Under 2023 har fakta och data samlats in om gårdens bränsleförbrukning, bränsletyp, gödselmängd, energianvändning för tröskning och torkning och flera andra faktorer. Med hjälp av det nya klimatberäkningsverktyget Agrosfär ska sedan koldioxidutsläpp beräknas baserat på faktiskt data, snarare än utifrån schablonvärden som ofta används för klimatberäkningar. Som en del av arbetet genomför Lantmännen tillsammans med Yara ett gödningsstrategiprojekt där den senaste kunskapen och tekniken på området testas och beräknas för att nå lägsta möjliga klimatpåverkan på gården.

VIKEN

FRAMTIDSGÅRDEN

Framtidsgården Viken är Lantmännens egen mjölkgård med 475 mjölkkor och 450 kvigor och kalvar samt 365 hektar som brukas för växtodling, främst vall. På gården testar vi Framtidens Jordbruk i praktiken och driver utvecklingen av en hållbar och produktiv mjölkproduktion.

+ Foderförsök för att minska klimatpåverkan ytterligare

Under våren har foderförsök genomförts på Framtidsgården Viken för att se hur olika fodersammansättningar utnyttjas mest effektivt. I försöken undersöks vilka näringsparametrar som bör tas hänsyn till och i vilka nivåer och mängder, med målet att sänka klimatpåverkan ytterligare utan att förändra mjölkproduktionen eller påverka djurhälsan. Sedan lanseringen av smarta foder år 2015 har man kunnat minska klimatpåverkan från det smarta fodret med mellan 5-20 procent, med samma höga kvalitet och produktivitet. Utöver detta har det smarta fodret andra positiva effekter genom att utnyttja mer inhemskt producerade råvaror. Det innebär dels minskade transporter i värdekedjan, dels att Sverige kan bli mer självförsörjande.

Under året har Framtidsgården Viken tagit emot många besökare som tagit del av hur gården använder den senaste tekniken och metoder inom djurhållning, med god djurhälsa och djurvälstånd.

Nya
foder-
försök

SVALÖV

FRAMTIDSGÅRDEN

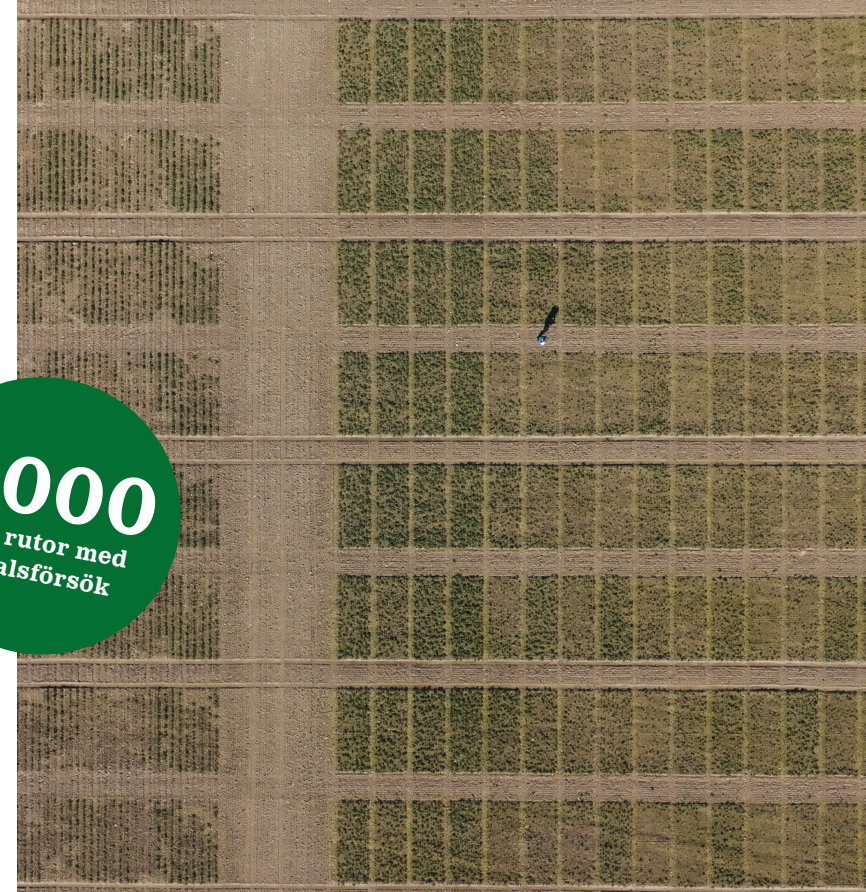
På Lantmännens Framtidsgård Svalöv bedrivs växtförädling och uppförkning av nya växtsorter. Arbetet på Svalöv har en lång historik, där Svalöv varit Sveriges centrum för toppmodern växtförädling sedan 1886.

→ Världsledande teknik för växtförädling

Under året har en ny banbrytande växtförädlingsanläggning tagits i fullt bruk, där världsledande teknologi används för snabb och precis utveckling av grödor. Nio nya odlingskammare har installerats, där miljöfaktorer som temperatur och ljus kontrolleras för att förädla växter. I ett toppmodernt labb testas och analyseras stora mängder genomisk data. Nya sorter med önskvärda egenskaper väljs, testas och uppförkas sedan på 200 hektar med fler än 100 000 testrutor. Det kan till exempel vara egenskaper som ger högre avkastning med mindre insatsvaror, mer torktåliga grödor och ökad sjukdomsresistens.

8 000
1 m² rutor med
urvals försök

På Framtidsgården Svalöv finns 500 populationer i urvalsrutor, mellan 45 000 till 50 000 axrader för urval, 8 000 småparceller om 1m² och cirka 1200 linjer i avkastningsförsök.

+ Precisionsodling av ärter

På Framtidsgården Svalöv bedrivs även ett modernt lantbruk med den senaste precisionsodlingstekniken. Under 2023 har "Projekt Svalöv" fokuserat på precisionsodling av ärter. Sedan 2019 har projektet utvärderat olika precisionsodlingsstrategier för ett antal olika grödor, och genom filmer kan man ta del av de olika stegen, från planering till uppföljning efter skörd. Syftet är att ge växtodlare stöd och verktyg för en mer resurseffektiv och produktiv odling. Resultaten från odlingen av ärter ska utvärderas och presenteras under 2024.

Växtförädling har bedrivits på Svalöv sedan 1886.

Erbjudanden i hela värdekedjan

Att minska klimatpåverkan och samtidigt stärka lönsamhet och produktivitet pågår i alla delar av Lantmännens verksamhet. Ju mer Lantmännen tillgängliggör ett mer hållbart utbud desto enklare blir omställningen för lantbrukare, andra företag i värdekedjan och konsumenter.

← Ökad andel återvunnen plast

Tillsammans med vår leverantör Trioworld har vi nu ökat antalet produkter innehållande 30 procent lantbruksåtervunnen plast*. Under 2023 har den återvunna plasten använts i över en miljon balar runtom i Sverige. Till nästa säsong tar Lantmännen ytterligare kliv på den gemensamma resan då ännu fler produkter ska innehålla minst 30% återvunnen råvara, vilket innebär en minskad klimatpåverkan på gårdarna och en ökad recirkulering av resurser.

*Läs mer om balplasten på Trioworlds hemsida.

Lantmännens styrelseordförande Per Lindahl, landsbygdsminister Peter Kullgen och Östergötlands landshövding Carl Fredrik Graf provsmakar veteprotein vid invigningen i Norrköping.

→ Framtidens gröna proteiner

2023 invigdes Lantmännen Biorefineries sin nya produktionsanläggning för utvinning av veteprotein i Norrköping. Med en markant ökad produktionskapacitet stärks svensk livsmedelsproduktion och branschens ökande efterfrågan på ingredienser till gröna proteinalternativ kan tillgodoses. Produktionsanläggningen har inneburit en investering om 800 miljoner kronor.

+ Omställning till förnybara bränslen

Under året har Lantmännen hållit flera maskinträffar och gjort testkörningar för att höja kunskapen bland lantbrukare som vill ställa om sin maskinpark. Förnybara bränslen har varit ett fokusområde under 2023 och fungerar numera i många maskiner som finns i Lantmännen Maskins produktportfölj.

+ En mer SMART Odling

Lantmännen har vidareutvecklat initiativet SMART Odling under året, där vi arbetar för att tillgängliggöra teknik och kunskap för att på ett resurseffektivt sätt stärka produktiviteten på medlemmarnas gårdar.

+ Mer hållbart foder för grisar

Lantmännen har i år lanserat ett nytt smågrisfodersortiment med ett högre innehåll av vitaminer och fokus på än fler aminosyror. Vi har också påbörjat arbetet med att ersätta fiskmjöl i våra foder, vilket kommer att minska påverkan på miljö och klimat.

KLIMAT & NATUR

Lantmännens program för framtidens jordbruk

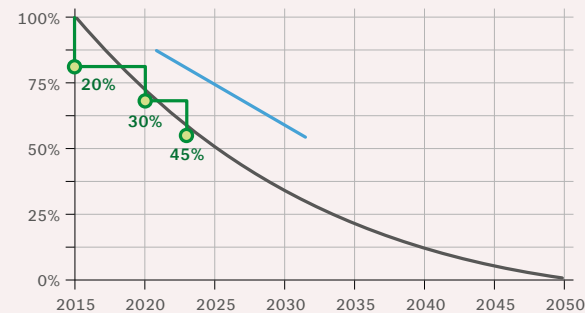
Klimat & Natur är Lantmännens odlingsprogram för framtidens jordbruk som innehåller konkreta åtgärder som minskar klimatpåverkan och gynnar biologisk mångfald.

Med programmets åtgärder har klimatavtrycket från odlingen av vete minskat med upp till 45 procent jämfört med konventionell odling sedan starten 2015, och samtidigt skapat gynnsammare förutsättningar för både sånglärkor och insekter. Även havre, råg och korn odlas inom programmet med samma goda effekter. Programmet är dynamiskt och utvecklas kontinuerligt för att tillämpa den senaste kunskapen och tekniken.

I och med att allt fler livsmedelsföretag ansluter sig till Science Based Target initiative (SBTi) innebär odlingsprogrammet en stor möjlighet för svenskt lantbruk. Klimatpåverkan från vete som odlas inom programmet är i linje med de vetenskapliga klimatmålen för 2030 redan idag – minus 36 procent mellan åren 2020 och 2030 för råvaran vete enligt SBTi FLAG (Guidance för Forest, Land & Agriculture).

Klimat & Natur minskar utsläppen i takt med Parisavtalet och SBTi

Klimatpåverkan CO₂e (%)

- Minskningstakt för klimatpåverkan, enligt Parisavtalet
- Minskad klimatpåverkan från vete odlat, enligt Klimat & Natur
- Minskningstakt av klimatpåverkan för jordbruk, enligt SBTi FLAG

Figur 3. Minskad klimatpåverkan från Klimat & Natur-odlingen, beräknat per ton höstvede.

↓ Nu etablerar vi en fossilfri värdekedja för livsmedel

Den fossila energianvändningen inom odlingen har successivt minskat sedan starten av odlingsprogrammet Klimat & Natur 2015. Under 2023 adderade Lantmännen en avgörande pusselbit – fossilfri mineralgödsel – och har därmed möjliggjort vad som sannolikt är världens första storskaliga, fossilfria produktion av livsmedel.

Våra åtgärder

Fossilfri växtnäring: Från 2023 introduceras fossilfri gödsel som åtgärd inom Klimat & Natur – ett resultat av samarbetet med det världsledande gödsel företaget Yara.

Fossilfritt fältarbete: Fossila drivmedel i traktorer och skördetröskor har ersatts av förnybara bränslen. Det är sedan 2020 en åtgärd i odlingsprogrammet Klimat & Natur.

Fossilfria transporter, torkning och malning av spannmål: Lantmännen har länge arbetat med att fasa ut fossila energikällor genom värdekedjan för spannmål, från jord till bord.

Lantmännen på plats i Porsgrunn i Norge, där Yaras fossilfria gödsel produceras.

→ Rekordstor rågskörd i Finland

Odlingsprogrammet Klimat & Natur har rullat ut även i Finland och årets finska rågskörd blev rekordstor. Sedan augusti 2023 finns det första rågbrödet från programmet i finska butiker. Allt knäckebröd och det mjuka brödet Ruispalat från Lantmännen har nu mindre klimatpåverkan från odlingen.

↓ Hönsfoder del av Klimat & Natur

Nu ansluter sig Lantmännens produktvarumärke Pullfor, foder för hobbyhöns, till Klimat & Natur. Spannmål odlat enligt programmet blir nu del av vårt foder, som är en sammansättning av råvaror med hög kvalitet. Sedan tidigare är även KRAFTT:s hästfoder märkt med Klimat & Natur.

→ Spendrups ökar volymerna

Spendrups är partner i Klimat & Natur sedan 2022. Under 2023 har volymen som odlas för Spendrups inom programmet ökat till 8 500 ton. Utöver Spendrups Signatur ingår nu också hela volymen för varumärket Mariestads inom programmet, vilket omfattar cirka 50 miljoner liter Mariestads öl årligen.

Foto: Mariestads

”Med odlingsprogrammet Klimat & Natur kan vi tillsammans med våra kontrakterade rågodlare skapa en ännu mer hållbar livsmedelsproduktion. Råg finns i varje finländares DNA och rågbröd har utsetts till Finlands nationalrätt. Därför är vi väldigt glada att nu kunna erbjuda ett mer hållbart rågbröd till finska konsumenter.”

Tuomas Mantere
Chief Operation Officer
Lantmännen Unibake Fresh BA

Sedan 2015 har Lantmännens egna konsumentvarumärken successivt ställt om till Klimat & Natur-odlat spannmål. Idag är cirka 73 procent av allt mjöl och cirka 44 procent av allt havre från Lantmännen Cerealia märkta med Klimat & Natur. Detta motsvarar en volym om cirka 20 000 ton vete och 8 000 ton havre.

↑ Semper ny partner i programmet

Under 2023 anslöt barnmatsföretaget Semper till Klimat & Natur. Lantmännen Cerealia är leverantör av spannmål till Semper sedan länge. Till exempel innehåller Sempers välling och gröt havre, vete och råg. Under 2023 har vi tillsammans med Semper odlat de tre sädsslagen enligt Klimat & Natur, och Semper har därmed kunnat lyfta två hela sortiment till en mer hållbar nivå.

↓ Stjärnagg ny foderpartner i programmet

Stjärnagg, Sveriges största äggleverantör, har nu anslutit sig till Klimat & Natur. Fossilfri spannmålsodling och konkreta åtgärder för att gynna den biologiska mångfalden kommer bidra starkt till deras högt satta hållbarhetsmål. Stjärnagg är en drivande kraft i den hållbara omställningen av äggnäringen.

Fler samarbetspartners

Klimat & Natur effekt:

Skörd: **2023** **Sedan 2015**

Spannmål i odlingsprogrammet totalt 145 500 ton* 713 600 ton

Klimatnytta:

CO₂e besparad 11 400 ton 49 200 ton
Motsvarar varv runt jorden med flyg 5 190 varv 22 360 varv

Biologisk mångfald:

Lärkrutor 24 700 st
Kantzoner 4 128 840 m²
Tillsammans motsvarande antal fotbollsplaner 650 st

* Volym beräknad av kontrakterad hektar, 22 000 hektar, och snittskörd per hektar.

”Klimat & Natur är för mig som lantbrukare och medlem i Lantmännen ett viktigt bidrag till en mer hållbar odling. Vi som odlar enligt programmet, de företag som väljer att ansluta sig samt alla konsumenterna som väljer produkterna är med och bidrar till en faktisk förändring av svenskt lantbruk.”

Anna Danielsson
Lantbruksansvarig
Högstads gods

Gemensamma initiativ driver omställningen

Ett mer hållbart och lönsamt jordbruk kan bara åstadkommas genom samarbete längs hela värdekedjan för livsmedel. Lantmännen ingår i många olika partnerskap där syftet är att utveckla kunskap, nya metoder och nya erbjudanden tillsammans med andra företag, forskare och samhällsaktörer. Här beskriver vi några samarbeten under 2023.

→ EU:s CAP-direktörer på Framtidsgården Svalöv

Den 30 maj samlades EU:s CAP-direktörer för ett studiebesök på Framtidsgården Svalöv, som en del av EU-mötet i Malmö under det svenska ordförandeskapet. CAP-direktörerna ansvarar för den nationella implementeringen av EU:s jordbrukspolitik i respektive medlemsstat.

Under besöket visade Lantmännen upp hur ett modernt jordbruk med den senaste precisionsodlingstekniken kan möta hållbarhetsutmaningar med hög produktivitet, lönsamhet och hänsyn till klimat och miljö. Den världsledande växtförädlingsanläggningen och de möjligheter den öppnar upp för framåt samt växtförädlingens roll historiskt lyftes också fram.

EU:s CAP-direktörer besöker Framtidsgården Svalöv.

I ett panelsamtal under eftermiddagen deltog talare från Sverige – såsom Jordbruksverket, LRF och SLU, samt representanter från EU-kommissionen, det kommande spanska ordförandeskapet och Lantmännens samarbetspartner Yara.

Några av frågorna som lyftes i panelsamtalet var växtförädling, spridning och implementering av ny teknik samt kompetensförsörjning och unga människors engagemang och intresse för lantbruksfrågor. Gårdsbesöket var mycket uppskattat och skapar förutsättningar för Lantmännen och Sverige att driva viktiga lantbruksfrågor vidare inom EU.

Panelsamtal om Framtidens Jordbruk.

➔ Tillväxtbolaget investerar i svenskt lantbruk

Under 2023 har Tillväxtbolaget ökat sin verksamhet. Totalt 220 miljoner kronor har lånats ut till nära 80 kunder för hållbara investeringar på gårdar i Sverige. Tillväxtbolaget erbjuder lån till svenska lantbruksföretag som vill göra hållbara investeringar. Genom toppfinansiering som kompletterar andra investeringar möjliggörs framtidsatsningar på gård, till exempel investeringar i animalieproduktion och växtodling.

+ Dataväxt samarbete med Bayer

Företaget Dataväxt, där Lantmännen är delägare, erbjuder digitala växtodlingstjänster. Med en lösning som kombinerar satellitbilder med avancerade algoritmer kan deras verktyg dra slutsatser och rådge om exakt vad grödorna behöver. Nu har Dataväxt och växtskyddsproducenten Bayer inlett ett samarbete utifrån en gemensam vision för att utveckla framtidens lantbruk. Tillsammans ska de ta nya lösningar och verktyg inom precisionsjordbruk till den nordiska marknaden.

+ Partnerskap för svensk produktion av mineralgödsel

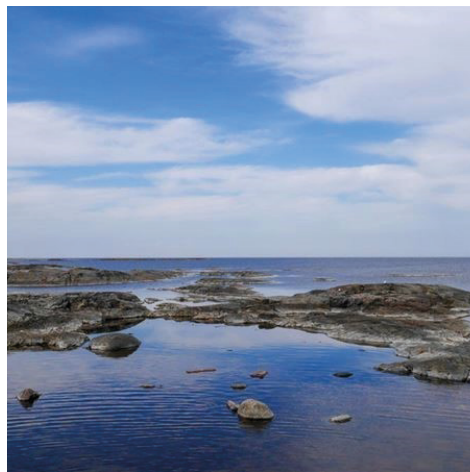
Fossilfri produktion av gödsel är en förutsättning för att göra jordbruket klimatneutralt. Samtidigt är gödsel en vara som importeras till Sverige i stora mängder. Därför är Lantmännen partner i ett projekt med den spanska gödselproducenten Fertiberia, som planerar att bygga en anläggning med en produktionsvolym på cirka en miljon ton mineralgödsel årligen, vilket med råge motsvarar det totala svenska behovet. Med en svensk produktion av fossilfri gödsel möjliggörs en hållbar omställning och den svenska självförsörjningsgraden ökar.

← Agronod samlar klimatdata från gården

Under skördeåret 2023 har Agronod lanserat verktyget Agrosfär som möjliggör gårdsspecifik, detaljerad klimatberäkning. Agronod har också vuxit med nya medarbetare och fler ägare under året. Agronods dataplattform bidrar till en enkel och säker delning av svensk lantbruksdata med syfte att stärka lönsamhet, hållbarhet och tillväxt inom svenskt lantbruk och livsmedelsproduktion. Lantmännen är en av ägarna.

↓ Baltic Stewardship Initiative

WWF, LRF och Lantmännen har sedan 2020 drivit det gemensamma projektet Baltic Stewardship Initiative och sammanställer i år slutrapporten för det fleråriga samarbetet. Tillsammans har aktörerna verkat för att premiera mer hållbara metoder inom jordbruket som minskar näringsläckaget till vattendrag, sjöar och hav samt ökar cirkulationen av växtnäring.

↑ Livsmedelsbranschen enas om färdplan för hållbarhet

De femton företagen som är medlemmar i Hållbar Livsmedelskedja har tillsammans med WWF samarbetat för att sätta gemensamma mål för klimat, biologisk mångfald, resurseffektivitet, djurvälstånd och mänskliga rättigheter. I år presenterades resultatet av arbetet i färdplanen **Det svenska handslaget för en hållbar livsmedelskedja** med sikte på en gemensam förändring i branschen redan till 2030. Lantmännen har varit en drivande partner i arbetet.

"I och med Det svenska handslaget för en hållbar livsmedelskedja finns det nu en samsyn bland framträdande livsmedelsföretag i Sverige hur omställningen till en hållbar produktion ska ske. Det är unikt och ger väldigt bra förutsättningar för framtiden. Att vi samarbetar är helt avgörande för att vi ska lyckas."

Martin Thilander
Country Managing Director Sweden
Lantmännen Ceredia

Fler partnerskap i värdekedjan

HKSCAN

FORMAS

SWEDEN
FOOD
ARENA

NitroCapt

agroned
LANDBRUKETS DATAPLATFÖRM

Fossilfritt
Sverige

Svensk
Kolinlagring

VÄXA

Jordbruks
verket

Hushållnings
sällskapet

Nordic Oats

energifabriken

Fertiberia

På väg mot Science Based Business - dags att skala upp

År 2023 står livsmedelsbranschen mer enad än någonsin i frågan om hållbar livsmedelsproduktion. Det finns nu en samsyn kring vad som krävs i och med den gemensamma färdplanen – **Det svenska handslaget för en hållbar livsmedelskedja**, signerad på vd-nivå av flera av Sveriges största livsmedelsföretag. Många livsmedelsföretag har också fått sina mål godkända enligt Science Based Targets vilket betyder att man åtar sig att jobba tillsammans med klimatutmaningen i hela värdekedjan. I skrivande stund är också en uppdaterad Livsmedelsstrategi på gång från politiken. Det är välkommet.

Vi ser också allt fler exempel på initiativ från olika aktörer som möjliggör den gröna omställningen av jordbruket. Det finns också kraftfulla verktyg för omställning som fungerar i praktiken. Under året har Lantmännen lanserat en fossilfri värde-

kedja för livsmedelsproduktion då grön mineralgödsel introducerats i odlingsprogrammet Klimat & Natur. Vi har varit aktiva i arbetet för att definiera begreppet fossilfritt genom riktlinjer för branschen, samordnat av Sigill kvalitetssystem. Förutsättningarna för ett storskaligt genomförande av en fossilfri livsmedelskedja börjar falla på plats. I Årsboken kan du läsa om många andra exempel på framsteg inom Framtidens Jordbruk.

Men omställningen av livsmedelsproduktionen går i dagsläget för långsamt och tiden är kritisk. Beslut som tas nu avgör hur nära vi kommer att vara målsättningarna år 2030. Det behövs en snabb uppskalning av de fossilfria möjligheter som finns på marknaden, något som kräver modiga beslut från ledare i livsmedelsbranschen. Lantmännen kallar det implementeringsgapet – lösningar står till

buds, men genomförs inte. Oftast på grund av att de affärsmässiga förutsättningarna saknas.

Vi lever i en utmanande tid. Årets livsmedelsinflation och samtidigt dåliga odlingsförhållanden som påverkat skörden negativt, skapar problem i olika delar av värdekedjan. Det är en tuff situation både för konsumenter och lantbrukare. Det är viktigt att medan vi nu hanterar och parerar kortsiktiga utmaningar ändå fortsatt håller kursen mot de långsiktiga målen.

Ett annat område att arbeta med framåt är innovationsgapet. Vi vet hur lösningarna ser ut för omställningen till 2030, men för att nå fullskalig klimatneutralitet till 2050 krävs mer forskning och utveckling. Som vi har visat i den här årsboken arbetar Lantmännen på många sätt för att adressera det.

Framtidens Jordbruk är i ständig utveckling. Fler värdekedjor inkluderas, nya projekt startas och nya samarbeten inleds. Inom odlingsprogrammet Klimat & Natur välkomnar vi allt fler partners och utvecklar också nya kriterier i en verktygslåda som skapar flexibilitet för hur gårdar kan gynna biologisk mångfald med ökad hänsyn till lokal kontext. Vi hoppas att 2024 är året då goda intentioner baserade på vetenskapligt förankrade mål omsätts till vetenskapligt baserade åtgärder. Samarbeten genom värdekedjan är nödvändiga för att skapa förutsättningar för framtidens jordbruk.

Claes Johansson
Hållbarhetschef
Lantmännen

Om Lantmännen

Lantmännen är ett lantbrukskooperativ grundat på den djupa kunskapen som våra lantbrukare har samlat på sig över generationer. Med utgångspunkt i åkermarken och verksamheter i hela värdekedjan finns vi med från sådd till skörd till maten på våra bord, foder till våra djur och klimatsmarta biobränslen.

Tillsammans tar vi ansvar från jord till bord.